

Deontologische code voor OCMW-mandatarissen van Vast Bureau en Bijzonder Comité Sociale Dienst voor legislatuur 2019-2024

Definitie

De “deontologische code voor OCMW-mandatarissen”, hierna deontologische code genoemd, omvat het geheel van beginselen, gedragsregels, richtlijnen en principes, die de OCMW-mandatarissen tot leidraad dienen bij de uitoefening van hun mandaat en bij de dienstverlenende activiteiten ten behoeve van de bevolking.

Onder OCMW-mandatarissen wordt begrepen de voorzitter en leden van het Bijzonder Comité Sociale Dienst en van het Vast Bureau.

Algemene plichten, uitgangspunten en doelstellingen

1. De OCMW-mandatarissen zullen voor de omschrijving van hun dienstverlenende activiteiten geen termen gebruiken die verwarring kunnen scheppen met officiële, door de overheden ingestelde instanties belast met het verstrekken van informatie of met de behandeling van klachten.

Het gebruik van de termen “ombudsman”, “klachtendienst” en andere afleidingen of samenstellingen met “ombud” of “klacht” is verboden.

2. De OCMW-mandatarissen dienen voorrang te geven aan het algemeen belang boven particularistische en particuliere belangen en zij vermijden elke vorm of schijn van belangenvermenging.
3. Elke vorm van rechtstreekse dienstverlening, informatiebemiddeling of doorverwijzing gebeurt zonder enige materiële of financiële tegenprestatie van welke aard of omvang ook, en mag geen enkele vorm van cliëntenwerving inhouden.
4. De OCMW-mandatarissen staan op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste van alle burgers die op hun dienstverlening een beroep wensen te doen, zonder onderscheid naar geslacht, ras, afstamming, sociale status, nationaliteit, filosofische en/of religieuze overtuiging, ideologische of politieke voorkeur of persoonlijke gevoelens.

Specifieke bepalingen

De OCMW-mandataris als informatiebemiddelaar

5. Het behoort tot de wezenlijke taken van de OCMW-mandataris informatie te ontvangen en te verstrekken, in het bijzonder over de diensten die instaan voor informatieverstrekking en over de manier waarop de burger zelf informatie kan opvragen in het kader van openbaarheid van bestuur.
6. De OCMW-mandatarissen stellen informatie ter beschikking van de burger met betrekking tot de werking van de ombudsdiensten en van de diensten die instaan voor de behandeling van klachten over het optreden of stilzitten van de overheid.
7. Bepaalde informatie mag door OCMW-mandatarissen niet worden verstrekt. Het betreft o.m. informatie die de goede werking van de administratie of het gerecht kan doorkruisen of die de privacy van anderen in het gedrag kan brengen

De OCMW-mandataris als vertrouwenspersoon

8. In het kader van hun algemene luisterbereidheid kunnen OCMW-mandatarissen de rol vervullen van vertrouwenspersoon. Zij nemen daarbij de nodige discretie in acht.

De OCMW-mandataris als doorverwijzer

9. De OCMW-mandatarissen verwijzen de vraagsteller, waar mogelijk, naar de bevoegde administratieve, gerechtelijke of particuliere diensten. Waar het gaat om de behandeling van klachten en/of conflicten, worden de belanghebbenden in eerste instantie doorverwezen naar de bevoegde klachten - of ombudsdienst.

De OCMW-mandataris als administratief begeleider

10. De OCMW-mandatarissen kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met de betrokken instanties. Zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te verkrijgen nopens de stand van zaken in een dossier, daarover nadere uitleg en toelichting te vragen en vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

Zij hebben het recht vragen te stellen naar concrete toelichting bij de bestaande regelgeving of een genomen beslissing, en naar de verantwoording voor het niet beantwoorden van vragen door de burger gesteld.

11. Bij de administratieve begeleiding en ondersteuning van de burgers respecteren de OCMW-mandatarissen de onafhankelijkheid van de diensten en de ambtenaren, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als redelijk moeten worden beschouwd voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.
12. De briefwisseling met de overheid, gevoerd in het kader van de administratieve begeleiding en ondersteuning, wordt uitsluitend op naam van de burger gevoerd. Er wordt op geen enkele wijze melding gemaakt van de ondersteunende en begeleidende rol van de OCMW mandataris.

Tussenkomen

Bespoedigingstussenkomen

13. Bespoedigingstussenkomen, waarbij OCMW-mandatarissen een administratieve of gerechtelijke procedure proberen te versnellen in dossiers die zonder hun tussenkomst weliswaar een langere verwerkings - of behandelingsperiode, maar toch een regelmatige afloop of resultaat zouden krijgen, zijn niet toegestaan.
14. Worden niet beschouwd als bespoedigingstussenkomen en zijn derhalve toegestaan:
 - vragen naar de redenen en oorzaken van de langdurige of laattijdige behandeling van een dossier
 - het vestigen van de aandacht op of het meedelen, aan de behandelende ambtenaar of dienst, van bijzondere gegevens en relevante informatie die een versnelde behandeling van het dossier, gelet op de hoogdringendheid ervan, objectief rechtvaardigen
 - vragen om toelichting bij de toepasselijke regelgeving
 - vragen met betrekking tot de aan een genomen beslissing ten grondslag liggende elementen en motieven

Begunstigingstussenkomsten

15. Begunstigingstussenkomsten, waarbij de OCMW-mandataris zijn voorspraak aanwendt teneinde de afloop of het resultaat van een zaak of een dossier te beïnvloeden in de door de belanghebbende burger gewenste zin, zijn niet toegestaan.
16. Tussenkomsten bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het verhogen van de kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de administratie en de gerechtelijke sector, zijn verboden.

OCMW-mandatarissen die om steun gevraagd worden door of voor kandidaten die een functie, aanstelling of bevordering ambiëren, delen betrokkene mee dat de aanstelling, benoeming of bevordering gebeurt op basis van de geldende normen en procedures. Zij verwijzen de belanghebbende naar de bevoegde dienst of instantie.

17. OCMW-mandatarissen mogen occasioneel en op eigen initiatief personen aanbevelen bij werkgevers in de particuliere sector. Zij mogen geen enkele tegenprestatie, van welke aard ook, beloven of leveren aan de betrokken werkgevers.
18. Worden niet beschouwd als begunstigingstussenkomsten en zijn derhalve toegestaan:
 - het inwinnen en verstrekken van informatie en inlichtingen omtrent de modaliteiten, voorwaarden en organisatie van selectieprocedures, examens, geschiktheids- en bekwaamheidstests en de procedures inzake benoemingen, aanstellingen en bevorderingen.
 - het uitoefenen van toezicht op het correcte verloop en de objectiviteit van de in het vorig lid bedoelde procedures, examens en tests, zonder zich in het verloop ervan te mengen of er in te interveniëren met het oog op de beïnvloeding van het resultaat en/of de beoordeling
 - het informeren van de belangstellenden met betrekking tot werkaanbiedingen en vacatures in de particuliere en overheidssector.

Opname van tussenkomsten in het administratief dossier

19. De naleving van de deontologische code veronderstelt openbaarheid als enige fundamentele structurele oplossing om ongeoorloofde tussenkomsten te verhinderen.

Het Vast Bureau zal er voor zorgen dat de dossierbehandelende ambtenaar alle tussenkomsten, welke de aard van de tussenkomst of hoedanigheid van de interveniënt ook zij (ook uitgaande van politieke mandatarissen en partijfunctionarissen op alle niveaus, vertegenwoordigers van drukingsgroepen en publieke, semi-publieke of privé-hulpverleners) opneemt in het desbetreffende administratieve dossier.

De behandelende ambtenaar deelt de interveniënt mee dat de tussenkomst bij het dossier zal worden gevoegd.

20. Worden niet beschouwd als tussenkomsten die in het dossier dienen worden opgenomen:
 - louter informatieve vragen van algemene of technische aard
 - vragen en/of tussenkomsten van uitvoerende mandatarissen in het kader van hun functionele en hiërarchische relaties ten aanzien van de behandelende ambtena(a)r(en) of diensten.

Onrechtmatige en onwettelijke voordelen

21. Elke bevoordeling of poging tot bevoordeling, waarbij de burger door toedoen, bemiddeling of voorspraak van een OCMW-mandataris iets probeert te bereiken wat onrechtmatig of wettelijk niet toelaatbaar is, is verboden.
22. Tussenkomen van OCMW-mandatarissen met de bedoeling de toewijzing en/of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

Schijndienstbetoon en ongevraagd dienstbetoon

23. Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij OCMW-mandatarissen bewust maar onterecht de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide zijn gekomen (eventueel zonder dat de betrokken burger om een tussenkomst heeft gevraagd) zijn niet toegestaan. Wanneer een burger daar niet om heeft gevraagd, zal de OCMW-mandataris hem niet aanschrijven of contacteren teneinde hem, in plaats van of naast de officiële kennisgeving, in kennis te stellen van de beslissing die betreffende het dossier genomen werd.
24. Alle vormen van ongevraagd dienstbetoon, waarbij OCMW-mandatarissen wel degelijk daadwerkelijk optreden teneinde een gunstige afloop van een dossier te bewerkstelligen, maar zonder dat de burger daarom gevraagd heeft, zijn niet toegestaan.

Bekendmaking van de dienstverlening

25. Het is de OCMW-mandatarissen verboden publiciteit te maken voor dienstverlenende activiteiten.
26. Het OCMW zal op geregelde tijdstippen de lijst van alle OCMW-mandatarissen bekendmaken bij de bevolking. Aanvullend hierop, kunnen de OCMW-mandatarissen bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking. Deze informatieverstrekking wordt gecoördineerd door het OCMW. In ieder geval kan er geen melding gemaakt worden van de aard van de dienstverlening waarin een mandataris eventueel gespecialiseerd is.

Deze regels zijn niet van toepassing op bladen van politieke partijen of op eigen politieke publicaties.

27. Publiciteit voor dienstverlening is niet toegestaan op lokale en regionale radiozenders en op televisiezenders.
28. De OCMW-mandatarissen maken in hun verkiezingspropaganda en - mailings, die individueel geadresseerd zijn, geen melding van diensten die zij desgevallend voor de betrokkenen hebben verricht. In geen geval mogen zij de indruk wekken dat zij om steun vragen in ruil voor bewezen diensten.

Naleving, controle en sanctionering

29. Het Vast Bureau zal fungeren als deontologische commissie voor het Bijzonder Comité Sociale Dienst. De OCMW-raad zal fungeren als deontologische commissie voor het Vast Bureau. De deontologische commissies waken over de naleving van de deontologische code.

De deontologische commissie oordeelt over meldingen en klachten over inbreuken op de deontologische code. Zij kan tevens advies uitbrengen met betrekking tot de bepalingen van deze code.

Behalve in de gevallen voorzien in de OCMW-wet zijn de zittingen van de deontologische commissie openbaar.

Een ieder die geconfronteerd wordt met een inmenging van een OCMW-mandataris die kennelijk strijdig is met onderhavige deontologische code, maakt hiervan melding bij de algemeen directeur Stad en OCMW en dit binnen de 10 dagen na de interventie.

Een kopie van de melding wordt onverwijld ter kennis gebracht van de betrokken mandataris. Anonieme klachten of meldingen zijn onontvankelijk.

De algemeen directeur Stad en OCMW legt de meldingen voor aan de eerstvolgende bijeenkomst van het Vast Bureau, die dan zal zetelen als deontologische commissie.

De deontologische commissie onderzoekt de gegrondheid van de melding. Daarbij moet het recht van verdediging van het betrokken lid worden gevrijwaard.

De uitspraak moet geschieden binnen de 30 dagen na ontvangst van de melding, met verdubbeling van de termijn in vakantieperiodes.

Als de deontologische commissie een inbreuk vaststelt, dan zal het een blaam geven aan de betrokken OCMW-mandataris. De uitspraak wordt meegedeeld aan de Raad voor Maatschappelijk Welzijn en opgenomen in de notulen.

Bij Bevel,

Stefan Goclon
Algemeen directeur

Katja Verheyen
Voorzitter BCSD

Liesbeth Vanderauwera
Voorzitter Vast Bureau